

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wniosku posła Dra Sawczaka i towarzyszy w przedmiocie zmiany kompetencji sądów powołanych do judykatury w sprawach o czyny karygodne wedle ustaw z dnia 29. lutego 1880, Dz. u. p. Nr. 35 i 37. a względnie ustawy z d. 24. maja 1882, Nr. 51. Dz. u. p. ścigane (Ustawa o zapobieganiu chorobom zwierzęcym zaraźliwym i ustawa o środkach zapobiegających księgოსuszowi).

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 26. listopada 1889, przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia wniosek posła Dra Sawczaka i towarzyszy o wezwanie c. k. Rządu w przedmiocie zmiany kompetencji sądów powołanych do judykatury w sprawach o czyny karygodne, wedle ustaw z dnia 29. lutego 1880, dz. u. p. Nr. 35. i 37. ścigane (Ustawa o zapobieganiu chorobom zwierzęcym zaraźliwym i ustawa o środkach zapobiegających księgოსuszowi.) Wedle ustawy z dnia 24. maja 1882 Nr. 51 dz. p. p., mocą której zmienione zostały przepisy karne ustawy z dnia 29. lutego 1880. Dz. u.p. Nr. 35. o zapobieganiu chorobom zwierzęcym zaraźliwym i o tępieniu tychże, tudzież ustawy z dnia 29. lutego 1880, Dz. u. p. Nr. 37. o środkach zapobiegających księgოსuszowi i tępiących tę zarazę, oddano sądownictwo w sprawach o czyny karygodne (przekroczenia, występki) przeciw powyższym ustawom zawinione c. k. sądom powiatowym względnie trybunałom sądowym I. instancji.

Jednakże w krótkim czasie już okazał się w praktyce rozdział tej kompetencji sądowej niewłaściwym, utrudzającym wysoce nie tylko szybki i słuszny wymiar sprawiedliwości, ale częstokroć narażający strony procesowe na materyalne straty prywatnej natury.

I tak:

1) Wymiar kar za będące w mowie występki i przekroczenia okazuje się tak w sądach powiatowych jak i w trybunałach I. instancji, prawie jeden i ten sam, a mianowicie:

a) Wedle podanego przez wnioskodawcę w niniejszym przedmiocie posła dra Sawczaka na posiedzeniu Wysokiego Sejmu w dniu 4. listopada 1880, wykazu było w roku 1888 w okręgu lwowskiego c. k. wyższego Sądu krajowego występków z powołanych ustaw wynikłych, a przez trybunał I. instancji sądzonych razem 1586.

Z liczby tej wydano wyroków uwalniających w 88 wypadkach; w 1427 wyrokach nałożono kary pieniężne, w 58 kary aresztu wyżej 8 dni, w 9 wyrokach wynosiła kara aresztu od 8 dni do 1 miesiąca, a tylko w 4 wypadkach nałożono karę od jednego do 3 miesięcy.

Sądownictwo zaś w tych samych sprawach za ten sam czas okres i w tym samym okręgu przedstawia się w sądach powiatowych następująco:

Na 14440 spraw 2123 wyroków uwalniających; w 10769 wypadkach zasądzono na kary pieniężne, 1538 razy skazano na karę aresztu niżej 8 dni, w 10 wypadkach od 8 dni do 1 miesiąca.

b) Wedle udzielonego nam przez c. k. Nadprokuratorę państwa w Krakowie wykazu, stan powyższego sądownictwa w okręgu krakowskiego c. k. wyższego Sądu krajowego przedstawia się za ubiegłe trzecielecie następująco :

co do występów :

Rok	L i c z b a o s ó b							Razem
	oskarzo- nych	uwolnio- nych	skazanych na karę					
			aresztu wyżej 3 mies.	aresztu wyżej jednego miesiąca	aresztu wyżej 8 dni do 1 mies.	aresztu niżej 8 dni	pieniężną	
1887	1381	69	1	4	25	35	1246	1311
1888	1201	95	.	1	12	26	1054	1093
1889	1173	41	3	4	9	31	1084	1131
Ogółem	3755	205	4	9	46	92	3384	3535

co do przekroczeń :

Rok	L i c z b a o s ó b							Razem
	oskarzo- nych	uwolnio- nych	skazanych na karę					
			aresztu wyżej 3 mies.	aresztu wyżej 1 do 3 m.	aresztu wyżej 8 dni do 1 mies.	aresztu niżej 8 dni	pieiężną	
1887	4268	770	.	.	26	813	2659	3498
1888	5668	1026	.	.	7	872	3606	4485
1889	6037	1023	.	.	7	757	4177	4941
Ogółem	15973	2819	.	.	40	2442	10442	12924

Otóż z powyższych zestawień wynika, że prócz kilku wypadków zasądzenia przez trybunały I. instancyi na karę aresztu wyżej 1 miesiąca, co do innych wymiarów kary, orzeczenia tak trybunałów jak i sądów powiatowych wcale się nie różnią.

2) Istniejąca obecnie w kraju naszym liczba trybunałów I. instancyi jest stosunkowo do przestrzeni i zaludnienia za szczupłą, są bowiem gminy np. wokregu lwowskiego sądu krajowego albo sądu obwodowego tarnopolskiego, których odległość od tych sądów wynosi i 150 klm.

W obec tej okoliczności strony procesowe wzywane przez trybunały I. instancyi do rozpraw głównych muszą częstokroć odbywać wielką drogę, co jest rzeczywistą krzywdą dla mieszkańców, którzy narażeni są przeto nietylko na stratę czasu ale i materyalną.

3) Skutkiem tego więc strony procesowe, wzywane do rozprawy głównej, ażeby właśnie uniknąć rzeczonych szkodliwych następstw, bardzo często nie jawią się jak doświadczenie poucza na rozprawie, zapadają zatem bardzo często wyroki zaoczne a proceder znowu ten wpływa czasem niepomysłnie na słuszny wymiar sprawiedliwości.

4) Wreszcie przydzielanie w mowie będących tak drobiazgowych spraw sądownictwu trybunałów I. instancyi daje tym sądom jak i c. k. prokuratoryom państwa za wiele zajęcia, z uszczerbkiem dla daleko ważniejszych spraw, do ich kompetencji należących, co tamuje także szybki wymiar sprawiedliwości.

Ten stan rzeczy spowodował więc posła Dra Sawczaka i towarzyszy do przedłożenia Wysokiemu Sejmowi na posiedzeniu z dnia 30. października 1889 wyżej wspomnianego wniosku, a gdy motywa tegoż przez wnioskodawcę naprowadzone a co dopiero przytoczone, za konieczną zmianą powołanego ustawodawstwa — szczególnie ze względu na tutejszo krajowe stosunki sądownicze — przemawiają: przeto Wydział krajowy wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd, by we właściwej drodze przeprowadził zmianę ustawy z dnia 24. maja 1882 Dz. u. p. Nr. 51 w tym kierunku, ażeby rozstrzyganie spraw o czyny karygodne wedle ustaw z dnia 29. lutego 1880 dz. u. p. Nr. 35. i 37. — o ile one należą do sądów — przydzielano tylko wtedy trybunałom I. instancyi, jeżeli z tych czynów albo z zaniedbania wynikła już szkoda materyalna, we wszystkich zaś innych wypadkach, by sprawy tego rodzaju przydzielano sądom powiatowym“.

Z Rady Wydziału krajowego Król. Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

We Lwowie, dnia 3. października 1890.

Marszałek krajowy

zastępca:

Oktaw Pietruski w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Damian Sawczak w. r.

Członek Wydziału krajowego.

